

SKATTEMINISTERIET

J.nr. 2005-711-0060

Dato:

Til

Folketinget - Skatteudvalget

L 174 - Forslag til Lov om ændring af lov om tilskud til afvikling af studiegæld

(Forenkling af reglerne om eftergivelse af studiegæld samt forsøg med eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper)

Hermed sendes i 5 eksemplarer svar på spørgsmål nr. 1-5 af 31. marts 2006 og spørgsmål nr. 6-8 af 3. april 2006.

Kristian Jensen

/ Kaj-Henrik Ludolph

Spørgsmål 1: Hvad er ministerens holdning til et ændringsforslag, hvorefter der ved afgørelser om eftergivelse af studiegæld ikke som nu tages udgangspunkt i bruttoindkomsten, men derimod i bruttoindkomsten fraregnet bidrag til pensionsopsparing og fraregnet årets dagpengeniveau?

Svar: Lovforslagets formål er i lyset af indvundne erfaringer at lette sagsbehandlingen vedrørende eftergivelse af studiegæld. Det er ikke formålet at ændre grundlaget for afgørelsen om inddrivelse.

Jeg kan i øvrigt om praksis oplyse, at ved en delvis eftergivelse af studiegæld skal den del af studiegælden, der ikke eftergives, tilbagebetales med 15 pct. af den del af indkomsten, der overstiger dagpengeniveauet. Denne praksis har været uændret siden eftergivelseslovens vedtagelse i 1987. Der tages således i dag udgangspunkt i bruttoindkomsten fraregnet dagpengeniveauet. Tilbagebetalingsniveauet må betragtes som meget lempeligt og på et niveau, hvor det ikke forhindrer pensionsopsparing.

I 1998 blev eftergivelsesreglerne objektiveret med det formål at skabe mere overskuelige rammer for eftergivelse af de tilbageværende statsgaranterede studielån. Hensigten er, at låntagere lettere skal kunne danne sig et overblik over deres økonomiske forhold og gøre sig bekendt med, hvordan studiegælden skal tilbagebetales. Låntagere vil således være i stand til, at beregne om og i givet fald hvor meget af studiegælden, der vil kunne eftergives. Det er ikke formålet med lovforslaget at ændre på dette princip.

Jeg finder ikke grundlag for at ændre lovforslaget på dette punkt.

Spørgsmål 2: Hvad er ministerens holdning til et ændringsforslag, hvorefter der ved afgørelser om eftergivelse af studiegæld oprettes et kriterium, der skal tage højde for de, der har oparbejdet en meget stor gæld alene pga. en meget høj rente?

Svar: Begrundelsen for de særlige regler om eftergivelse af studiegæld er netop at lette situationen for personer, der har oparbejdet en meget stor gæld på grund af en meget høj rente. De gældende regler retter sig således primært mod denne situation.

Der skal gøres opmærksom på, at 1. november 2005 trådte nye regler i opkrævningsloven om eftergivelse af gæld til det offentlige i kraft. Disse regler svarer til reglerne om gældssanering ved skifteretten og omfatter også studiegæld. Den personkreds, der har betydelige gældsproblemer, som ikke overvejende skyldes den høje rente på studiegælden i 80-erne, og som ikke kan hjælpes af de særlige regler om eftergivelse af studiegæld, kan søge om eftergivelse efter disse regler.

Spørgsmål 3: Hvad er ministerens holdning til et ændringsforslag, hvorefter der ved afgørelser om eftergivelse af studiegæld åbnes mulighed for en større grad af individuel vurdering af den enkeltes sociale situation i hele tilbagebetalingsperioden?

Svar: Der henvises til svaret til spørgsmål 4.

Spørgsmål 4: Hvad er ministerens holdning til et ændringsforslag, hvorefter der ved afgørelser om eftergivelse af studiegæld lægges vægt på hhv. arbejdsløshed i kortere eller længere tid, samlevers arbejdsløshed i kortere eller længere tid, samlevers død, debtors sygdom (ikke kun ”dødelige sygdomme”), børns sygdom, samlevers sygdom, videreuddannelse grundet ændret arbejdsmarkedskrav, hyppige jobskift grundet vanskelig arbejdsmarkedssituation (svingende indkomst) og dermed ekstraudgifter til f.eks. flytninger mv., svag lønudvikling hos debitor grundet dårlig reallønsudvikling, langsom stigningstakt i anciennitetsudviklingen?

Svar på spm. 3 og 4: Efter § 16, stk. 3, i eftergivelsesloven kan SKAT ved vurderingen af den hidtidige og fremtidige tilbagebetaling tage hensyn til sociale forhold m.v., som i særlig grad påvirker muligheden for at tilbagebetale studiegælden.

Ved ændringen af eftergivelsesloven i 1998 blev reglerne om eftergivelse af studiegæld gjort e-administrerbare og afgørelser træffes på mere entydige og objektive kriterier, således at låntager i højere grad opnår klarhed over sin økonomiske situation og forståelse for de forhold, der ligger til grund for afgørelsen.

Vurderingen af om der er afviklet tilstrækkeligt på studiegæld tager udgangspunkt i bruttoindkomsten og kun helt særlige omstændigheder f.eks. udgifter i forbindelse med alvorlig sygdom, invaliditet, omfattende og særlige forsørgerforpligtelser samt betydelige erhvervsrelaterede udgifter kan bevirke, at bruttoindkomstprincippet fraviges.

I praksis tager SKAT hensyn til en meget bred vifte af sociale forhold, idet de indkomstudsving, der opstår i forbindelse med arbejdsløshed, sygdom mv. medfører, at betalingsevnen vurderes lavere eller helt bortfalder. Derudover gives der fradrag i indkomsten for udgifter i forbindelse med betydelige forsørgerforpligtelser, sygdom og erhvervsrelaterede udgifter.

Efter ændring af eftergivelsesloven i 1998 inddrages samlevers/ ægtefællers indkomstforhold ikke længere i vurdering af ansøgningen. Derfor påvirker samlevers/ægtefællers udgiftsforhold heller ikke afgørelsen.

Jeg finder ikke, at der er behov for at ændre reglerne eller praksis på området, idet der allerede tages hensyn til sociale forhold.

Der henvises i øvrigt til svar på spm. 2 vedrørende eftergivelse efter opkrævningsloven.

Spørgsmål 5: Hvad er ministerens holdning til et ændringsforslag, hvorefter der ved afgørelser om eftergivelse af studiegæld åbnes mulighed for, at der kan ydes henstand uanset om der allerede er sket nedskrivning af gælden?

Svar: Efter § 11, stk. 3, i bekendtgørelse om eftergivelse af studiegæld kan SKAT ikke give henstand med tilbagebetalingen af den del af studiegælden, der ikke eftergives. Bestemmelsen er begrundet i, at gælden ved den delvise eftergivelse gøres rentefri, og at der ved afgørelsen er taget stilling til, hvor lang en periode gælden skal afvikles over. Bestemmelsen skal således ses i sammenhæng med bestemmelsen i § 11, stk. 1, hvorefter SKAT fastsætter de månedlige ydelser på baggrund af låntagers indkomstforhold.

Afviklingsperioden fastsættes som udgangspunkt sådan, at gælden er afviklet inden for den 15-årige afviklingsperiode. Ved bevilling af henstand ville der ske en udskydelse af betalingstidspunktet og dermed en forlængelse af afviklingsperioden ud over 15 år, eller en forhøjelse af fremtidige ydelser, der ikke svarer til låntagers indkomstforhold. Forlængelse af afviklingsperioden udover 15 år kan efter § 11, stk. 2, alene ske, hvis afgørelsen om delvis eftergivelse er begrundet i, at ansøger før eftergivelsen ikke har betalt tilstrækkeligt af på studiegælden.

Efter § 16b i eftergivelsesloven kan SKAT efter fornyet ansøgning genoptage en afgørelse om eftergivelse, hvis låntagers indkomstforhold forringes væsentligt. I tilfælde, hvor der normalt ville blive givet henstand, er der derfor mulighed for ved en genoptagelse af afgørelsen at nedsætte gælden yderligere frem for kun at udskyde betalingen ved henstand.

Jeg er dog positiv overfor at lempe reglerne om henstand, selvom der allerede er nedskrevet i gælden. Jeg har bedt mit system om hurtigst muligt at forelægge mig udkast til ændring af eftergivelsesbekendtgørelsen herom.

Spørgsmål 6: Ministeren bedes redegøre for, hvordan regeringen i praksis vil gennemføre lovforslaget om forsøgsordning, herunder om der til de personer der kan blive omfattet af forsøgsordningen, samtidig vil blive tilbudt rådgivning med opstilling af budget, henstandsansøgning til private kreditorer mv., så de får en samlet løsning på deres økonomiske problemer og ikke kun får en afdragsordning med mulighed for eftergivelse i forhold til den offentlige gæld.

Svar: Det er på nuværende tidspunkt ikke endeligt fastlagt, hvordan lovforslaget om forsøgsordningen vil blive gennemført. Der ligger dog ikke i lovforslaget, at de personer, der kan blive omfattet af forsøgsordningen, vil blive tilbudt rådgivning med opstilling af budget og udfærdigelse af henstandsansøgninger til private kreditorer mv. Det skal i øvrigt bemærkes, at de personer, der omfattes af ordningen, vil få gælden nedskrevet med 1/60 om måneden uden afdragsordning. De omfattede personer skal altså ikke selv betale en del af gælden, hvis de overholder betingelserne om ikke at modtage hjælp efter § 11 i lov om aktiv socialpolitik og ikke genererer nye krav til inddrivelse i restanceinddrivelsesmyndigheden. For de personer, der også har betydelig privat gæld, er der mulighed for at søge om gældssanering ved skifteretten.

Spørgsmål 7: Ministeren bedes redegøre for, om ophævelsen af begrænsningerne for at få genoptaget en sag om eftergivelse af studiegæld også vil blive anvendt i forhold til de, der allerede har fået en delvis eftergivelse af studiegæld, men stadig sidder tilbage med en stor gæld, fordi de på et tidspunkt i løbet af de 15 års afviklingsperiode har betalt mindre på studiegælden end der nu anses for passende, f.eks. fordi de daværende studiegældsmyndigheder havde givet dem henstand med betaling på studiegæld pga. betaling på anden offentlig gæld, efter de dagældende regler.

Svar: Det er fortsat en grundlæggende betingelse for eftergivelse af studiegæld, at låntagers hidtidige tilbagebetaling har stået i rimeligt forhold til gældens størrelse og alder eller låntagers bruttoindkomst. Låntager skal have udvist tilbagebetalingsvilje i relation til studiegælden og i praksis skal låntager have betalt 15 pct. af den del af bruttoindkomsten, der overstiger dagpengeniveauet, for at have betalt passende af på gælden. De låntagere, der ikke har betalt passende af på gælden afskæres dog ikke fra at få eftergivelse, men må i stedet betale det for lidt betalte efterfølgende. Det er i denne situation, at tilbagebetalingsperioden kan forlænges udover 15 år.

Både efter nuværende og tidligere regler kan der i inddrivelsen - før afgørelse om eftergivelse - bevilges henstand med tilbagebetalingen af studiegæld pga. betaling af anden offentlig gæld. Praksis for hvad der anses for passende betaling i relation til at få studiegæld eftergivet har været uændret siden eftergivelseslovens vedtagelse i 1987. Ved ikke at inddrage betaling af anden offentlig gæld i vurderingen af, om der er betalt passende på studiegælden, undgås forskelsbehandling af låntagere, der har anden gæld end studiegæld, f.eks. skattegæld, som følge af forkert forskudsregistrering og låntagere, der ikke genererer anden offentlig gæld.

Genoptagelse af en afgørelse om delvis eftergivelse af studiegæld, hvor den ikke eftergivne del af gælden skyldes, at låntager ikke har betalt passende af på sin studiegæld, ville ikke føre til et

andet resultat. Det skyldes, at det er et ufravigeligt krav for at få eftergivelse, at der hidtil er betalt passende på gælden.

Ophævelsen af begrænsningerne for at få genoptaget en tidligere afgørelse om eftergivelse af studiegæld angår følgende:

- Kravet om, at der skal være tale om statsgaranterede studielån. Fremover skal låntagere med alle former for studiegæld kunne få genoptaget deres sager.
- Kravet om, at lånets restgæld pr. 1. januar 1998 skal udgøre mindst 100.000 kr.
- Kravet om, at det beløb, som i givet fald kan eftergives, skal være større end 50.000 kr.
- Kravet om, at den tidligere afgørelse om eftergivelse af studiegæld skal være truffet den 1. januar 1993 eller senere.

Derudover kan der ske genoptagelse, hvis låntagers indkomstforhold forringes væsentligt, også hvis det sker efter udløbet af den 15-årige tilbagebetalingsperiode.

Spørgsmål 8: Vil ministeren overveje at lave en ordning, således at kontanthjælpsmodtagere generelt kan få henstand i en periode efter de er kommet i arbejde, således som det er beskrevet i høringssvaret fra SAND?

Svar: For kontanthjælpsmodtagere, der omfattes af forsøgsordningen, vil der ikke skulle betales afdrag på gælden, jf. svar på spm.6.

For kontanthjælpsmodtagere, der kommer i arbejde, men ikke opfylder betingelserne for eftergivelse efter forsøgsordningen, kan der efter inddrivelsesbekendtgørelsen § 6, stk. 2, der trådte i kraft 1. november 2005 bevilges henstand, når særlige omstændigheder taler derfor. Hvis der således er særlige omstændigheder i forbindelse med tilpasning til den nye situation, er der indenfor allerede gældende regler mulighed at bevilge henstand i en kortere periode.